Bani cu împrumut

LEI 3.000, 5.000, 7.000, 10.000, 15.000, 20 de mii, 25.000, 30.000, 40.000, 41.000, 45.000, 50.000, 60.000, 70.000, 80.000, 92.000, 100 mii până la 500.000 de Lei se dau cu împrumut pe moșii în orî-ce județ și pe case din Capitală, cu procente convenabile și fără întârziere.

DE VÎNZARE case, ville, vii, terenuri, moșii puse la Credit, cu înlesniri de plată și arendări.

Doritorii a vinde case, moșii, etc. să trimită detailuri, având cumpărători.

GRATUIT plasăm bani, bonuri și sume dotale, pe ipoteci sigure asupra moșii și case. A se adresa la «Vechia Agenție H. Burdin», str. Regală No. 11, București.

4

St. ELENA

Societate *Cooperativă* — pentru — **Țesătorie și Tricotaj**

Subscrierile acționilor la Banca **DE SCONT. Patrioții români au ocazie să-și dovedească sentimentele naționale. Pentru fete 40 burse vacante.**

Întrebuințați NUMAI

renumita și bine-făcătoarea Pastă dentifrice glycerinată „HENȚIESCU"

Singura premiată la Expoziția jubilară cu **«Diploma de Onoare și Medalie de Aur».**

Numai UN LEU Borcanul

Gereți cu stăruință această minunată pastă de dinți la toate principalele farmacii și magazine de manufactură din țară.-**Depozit general**: *Farmacia Națională, A. Hențiescu*, București, Calea Victoriei, colț cu strada Lipscani. 1450

VINDECAREA BOALELOR

— prin metoda naturalistă —

Rheumatismul, Gutta, Sciatica

se vindecă prin aparate speciale cu aer supraîncălzit.

Aplicațiuni de nămol de *Tichir-Ghiol Cura hydropatică, Băi de trunchiu*, contra nervosității și boalelor nervoase de STOMAC

— Masagiu și electricitate —

la Dr. HENRY GROSSMAN

Mircea-Vodă No. 73 (tramvay la pórtă) Consult. 2—4 și 6—7 1576

Casa de Sănătate

D-rul ȘAABNER-TUDURI

București, str. Teilor 51

Complect reconstruită, făcându-se clădiri noui, tratează *Boale interne, chirurgicale, nervoase și cronice.*

Se poate chema ori-ce medic

— Prețuri modeste —

—CONSULTAȚIUNI: 1—3 p. m.— 1588 Telefon 2/68

De arendat

De la Sft. Gheorghe 1907 ca la 800 pogoane din *balta Mostistea* trup din moșiile *Ulmul* și *Chirnogi*, județul Ialomița.

Informațiuni la sediul Societății

„PATRIA"

Pasagiul Român No. 23, București 74

Drogherie mare

ce se va deschide în curând, caută personal (vânzători - expedienți) chiar de acum.

Ofertele la administrația ziarului „Universul" sub N. D. 76

DE VINZARE

La 3 Aprilie 1907, se va vinde la Tribunalul de Notariat Ilfov (dos. No. 559 din 1907 cu licitație publică, pentru eșire din indivizie, imobilul din București. Calea Călărașilor No. 54, având și alte două fațade pe stradele Remus și Gândului, averea moștenitorilor defunctului Tache Urlățianu. 45

DE INCHIRIAT

O CASA MARE

bună pentru **școală, birouri** sau **depozite mari**, în **CALEA MOȘILOR No. 142** nu departe de Biserica cu Sfinți și de Bulevardul Carol I.

Are 38 încăperi spațioase, apă, gaz, totul la canal și una din cele mai mari curți din București, impodobită cu arbori mari și stufoși precum și alte două curți de serviciu.

A se adresa în 50

Strada BATIȘTEI No. 39

Brutăria de închiriat

în condițiunile prevăzute de lege

Strada Brânzari No. 11 (Obor) 53

STELIAN POPESCU

Fost judecător de instrucție

— AVOCAT —

Se ocupă și cu consolidări de terenuri petrolifere

— Strada Antim, 34 — 1835

Dr. LUCIAN SKUPIEWSKI

Chirurg la spitalul Filantropia

Fost preparator al clinicei ginecologice

FACERI, BOLI de FEMEI BOLI CHIRURGICALE

Str. Corăbiei 11 (Episcopie)

Consultații 1—3 și 7—8 p. m. 1904

Înștiințare

Biuroul vînzărei loturilor

MOVILA, TECKIR-GHIOL

s'a mutat în Pasagiul Român No. 12 1890

din cauza port-altoiului, ci din necunoștința podgorenilor în cultivarea viilor (reaua tăiere sau lăsarea rădăcinilor din altoaie) sau din cauza proastei calități a vițelor furnizate de pepiniere.

Regnal.

O CUGETARE PE ZI

Decepțiunile sunt pretutindeni moneda cu care se plătește încrederea.

LOCUINȚELE INSALUBRE

Dărâmarea a o mie de case. — Ce devin săracii?—O întreprindere productivă și umanitară. — Concursul comunelor

La sfîntul Gheorghe viitor e termenul pentru dărîmarea a unuĭ număr considerabil de clădiri din Capitală, din cauză de insalubritate și stare de ruină.

Numĕrul acestor căscioare condamnate a dispare fie în urma expirărei termenelor de păsuire, fie prin sentință judecătorească, se urcă la peste o mie.

* * *

Cocioabele de care vorbim, încă destul de numeroase mai cu seamă în stradele mărginașe, sunt ultimele rămășite ale Bucureștiuluĭ de acum 40—50 de anĭ.

Acum însă, sub acțiunea timpuluĭ distrugător, ele aŭ devenit niște adevărate focare de tot soiul de bolĭ.

Joase, strâmte, cu ferestre micĭ, pe jumătate pierdute sub pămînt, aceste locuințe sunt lipsite de lumina soareluĭ și de aerul sănătos din afară.

In ele domnește perpetuŭ mirosul aspru de mucigaiŭ.

Pereții, spoiți cu var, sunt vecînic acoperiți de igrasie. Prin crăpăturile acoperișuluĭ picură apa zăpezeĭ ce se topește. Peste tot locul e răspândită o umezeală și o duhoare de subterană, care iți străbate în câte-va minute pînă în oase.

* * *

Și, cu toate acestea, aceste căsuțe insalubre sunt locuite de numeroase familiĭ compuse din oameni nevoiași.

Ele sunt foarte ieftine și de aceea nu rămân nicĭ o dată goale.

Poate, la prima vedere, s'ar pare că existența unor asemenea locuințe ar aduce prin eftinătatea lor o oarecare înlesnire în traiul săracimeĭ.

In fond însă ele pricinuesc cel maĭ mare rĕŭ, primejdurnd cu desĕvârșire sănătatea familiilor nevoiașe carĭ sunt silite să locuiască clae peste grămadă în niște încăperĭ lipsite de aer și de lumină, aceste două elemente indispensabile omuluĭ și fără de carĭ viața se stinge.

Dacă, maĭ cu seamă în cartierele mărginașe, bântue tuberculoza și alte bolĭ infecțioase, făcând pe fie-care an miĭ de victime, cauza nu trebue căutată numaĭ în lipsa de pavage și de canalizărĭ ci și în existența locuințelor insalubre.

Când decĭ primăria vine să desființeze de odată un numĕr așa de considerabil de case insalubre, scapă miĭ de viață de la o moarte lentă dar sigură.

Din nefericire, autoritățile comunale nu-și ating tot-deauna scopul, căcĭ, mulțĭ capĭ de familiĭ nefiind în măsură să închirieze case noui și igienice, se mută în alte locuințe tot atât de insalubre ca cele de unde plecaseră și pentru carĭ plătesc poate o chirie maĭ mare, căcĭ e firesc, ca plata caselor insalubre să se urce în măsură ce ele devin maĭ rare în oraș.

* * *

Ar fi timpul să se ia măsurĭ pentru ca populația nevoiașă din Capitală să poată avea locuințe igienice pe prețurĭ ieftine.

Iată o direcție în care capitalurile s'ar putea întrebuința în modul cel maĭ folositor și ar aduce reale servicĭi sărăcimeĭ din toate punctele de vedere.

Să se noteze că sărăcimea nu cere locuințe gratuite. Ea va plăti, cum plătește și acum, dar, în schimb, va scăpa de casele insalubre, igrasioase și pline de mucigaiurĭ, va scăpa de bolĭ.

Muncitorul care în cursul zileĭ muncește într'un atelier poate de asemenea infectat, întorcându-se seara acasă va putea să respire un aer maĭ sănătos, și să-și regăsească pe aĭ săĭ în bună stare.

Știm că acum cât-va timp s'a vorbit în mod vag de un proiect de a întreprinde asemenea construcțiĭ.

Proectul însă n'a luat ființă, iar svonurile s'aŭ stins. Aceasta e cu atât maĭ regretabil cu cât era vorba nu numaĭ de un mijloc de întrebuințare a capitalurilor ci și de o operă frumoasă și umanitară în acelaș timp.

* * *

In chestia locuințelor insalubre ar putea poate să aducă o soluție favorabilă marile noastre întreprinderĭ industriale, carĭ întrebuințează în serviciul lor un anumit numĕr de lucrătorĭ.

In multe orașe din streinătate sunt cartiere întregĭ locuite de populația uvrieră.

In Essen e un oraș întreg construit anume pentru lucrătorĭ de către patronĭĭ marilor fabricĭ de acolo.

De ce și la noĭ unĭĭ patronĭĭ cu afaceri întinse n'ar lua inițiativa construireĭ unor locuințe igienice pentru lucrătorĭi lor, carĭ în schimbul chiriei ce o plătesc și acum pentru locuințele lor insalubre, ar putea să trăiască maĭ omenește și să scape de bolile ucigătoare al căror victimă este în starea lucrurilor de azĭ?

După cum se vede, întreprinderile industriale construind acele locuințe n'ar face nicĭ un sacrificiŭ ci din contră ar realiza chiar oare-carĭ beneficiĭ de pe urma chiriilor, beneficiĭ pe carĭ le-ar putea destina la vre-o operă de bine-facere saŭ de ameliorare a soarteĭ muncitorimeĭ.

Industria ar câștiga enorm, căcĭ pe de oparte și-ar atașa cu legăturĭ maĭ strînse de recunoștință pe lucrătorĭ, iar pe de alta s'ar putea folosi de serviciile unor muncitorĭ maĭ sănătoși, maĭ vioĭ și decĭ maĭ apțĭ la muncă.

* * *

Cu modul acesta, nu numaĭ în Capitală unde avem peste 400 de fabricĭ, ci și în alte centre industriale, s'ar înălța în scurt timp multe șiruri de case igienice pentru familiile muncitoare.

Și credem că în această privință nicĭ comunele n'ar rămânea indiferente, ci din contră ele ar da cel maĭ larg concurs pentru realizarea unor atarĭ întreprinderĭ carĭ urmăresc un scop atât de folositor în ce privește igiena și salubritatea publică precum și înfrumusețarea orașelor.

Mestugean.

ȘTIRI DIN STREINĂTATE

— Prin poștă —

*** Din Fiume i se scrie ziarului „Pester Lloyd": De mulțĭ anĭ nu s'a pescuit o cantitate atât de enormă de sardele în apele de la Anarnero, ca acum. In timp de două nopțĭ pescariĭ aŭ prins peste 5000 quintale de sardele, ast-fel în cât nu știaŭ ce să facă cu atâta pește.

Piața din Fiume a fost inundată cu pește; s'a vîndut chilogramul de sardele cu 10—14 banĭ. In golf pescariĭ din Chioggia nicĭ nu maĭ prind sardele; adesea-orĭ eĭ aruncă maĭ cantităților de 4—5000 chilograme iarăș în mare.

*** La Berna a fost arestat soldat-Louis-Arthur Bernard, din artileria franceză.

El fusese în garnizoană într'un fort din Belfort timp de $1^1/_2$ an, și, după propriile sale destăinuirĭ, a dezertat anul trecut și a predat unuĭ căpitan german din Mülhausen, anume Koechlen, un oare-care numĕr de documente privitoare la apărarea Franței, maĭ ales planurĭ ale fortificațiilor din Belfort.

Pentru această trădare Bernard ar fi primit maĭ multe sume de banĭ.

*** D. Andreĭ Costa, leaderul socialiștilor italienĭ și d. Vandervelde, șeful socialiștilor belgienĭ, sunt greŭ bolnavĭ.

*** La Londra a încetat din viață cunoscutul apostol al păciĭ, Hodgson Pratt, care acum câte-va lunĭ a fost candidat pentru premiul Nobel.

*** La Frankfurt a încetat din viață cunoscutul arheolog și publicist Cornnil, directorul muzăuluĭ istoric din acel oraș, în vârstă de 81 anĭ.

*** Guvernul Bosnieĭ a interzis, fără arătare de motive, reuniuneĭ de gimnastică din Sarejewo (Sarajevski Sokol) să facă parte ca membrĭ din reuniuneĭ socolistă croată de la Agram.

*** Adunarea generală a medicilor din Germania se va ține anul acesta la Münster, în zilele de 21 și 23 lunie.

*** Consiliul de războiŭ din Breslaŭ a condamnat la 4 lunĭ închisoare de fortăreață, pentru duel, pe sublocotenentul Kanin.

*** O boală curioasă.

Un funcționar de la căile ferate italiene, Giuseppe Buonfigini, din Florența, s'a îmbolnăvit pe neașteptate și tot-deodată a adormit. Cinci zile și cinci nopțĭ a fost cu neputință doctorilor să-l deștepte. In a cincea zi bolnavul a mișcat numaĭ capul și și-a dat sufletul.

CRONICA

Năsdrăvăniile reporterilor

Lupta de emulațiune, de a comunica onoratuluĭ public știrile cele maĭ noui și maĭ senzaționale, a ajuns la o așa culme înaltă în cât reporterii de la gazete trebue să alerge la fel de fel de trucurĭ.

Astfel reporterul unuĭ ziar senzațional din Berlin s'a îmbrăcat acum de curând în livrea imperială și s'a strecurat în trenul în care călătorea împăratul Wilhelm, pentru ca să poată da amănunte complete, ca martor ocular. Șirettlicul acesta a fost descoperit și falsul lacheŭ a fost dat jos din tren, în mijlocul câmpuluĭ, fiind silit să plece pe jos până la cea maĭ apropiată stațiune de cale ferată.

O asemenea scenă se petrecu și în timpul războiuluĭ din Africa de sud. Tocmaĭ într'un timp, când în interesul serviciuluĭ trebuia să se păstreze cel maĭ sever secret asupra dispozițiunilor militare, lordul Kitschner află cu necaz că reporterul unuĭ ziar călătorește în acelaș tren cu el. Pentru ca să-l pedepsească generalul Kitschener dădu ordin, ca trenul să fie oprit în mijlocul unuĭ ținut pustiŭ, la o distanță de maĭ multe mile de vre-o locuință omenească, și dădu jos pe îndrăznețul reporter.

Cine poate însă descrie uimirea sa, când primul om pe care l'a văzut când a ajuns la țintа călătorieĭ sale era tocmaĭ acest ziarist. Acesta se ascunsese sub un vagon.

Ziaristele sunt câte odată și maĭ primejdioase de cât ziariștiĭ. O ziaristă franceză a făcut încercarea zadarnică de a intervieva pe o celebră cântăreață. Pentru ca să-și ajungă scopul a îndupleat pe câte-va compatrioate ale eĭ, carĭ făceaŭ parte din personalul de serviciŭ al cântăreței, să aprindă maĭ multe ziare și un maldăr de paie și să strige: Foc!

Așa se și întâmplă și pe când întregul personal al cântăreței era cuprins de cea maĭ mare panică, ziarista intră direct în camera de culcare a cântăreței, pe care o liniștește și reușește să prezinte acestă întâmplare ca pe o bagatelă.

Artista recunoscătoare acordă filantropaeĭ franceze intervievul cerut și curând după accea numita ziaristă fu angajată cu o leafă bună la un mare ziar din capitala Franței.

Un ziarist american pătrunse ca chelner la un banchet, pe care l'aŭ dat în timpul războiuluĭ ruso-japonez maĭ multe persoane politice însemnate. El a fost însă surprins, pe când își făcea notițele stenografice și imediat dat afară, după ce i s'aŭ luat notițele.

In timpul luĭ Bismark un ziarist berlinez a știut să-și procure intrare în palatul cancelarieĭ de fer, care era foarte strașnic păzit, angajându-se ca membru al orchestreĭ, care făcea muzică în timpul meseĭ. El avu norocul că principele Bismark după terminarea reprezintațiuneĭ muzicale a invitat pe muzicanții la o mică gustare și apoĭ îi conduse prin maĭ multe apartamente ale palatuluĭ. A doua zi apăru într'un ziar din Berlin o amănunțită dare de seamă asupra banchetuluĭ și a apartamentelor cancelarieĭ de fer.

Cornelĭu.

Despre explozițile de cazane cu aburĭ

Față cu groaznicile explozii ale cazanelor mașinelor cu vapori, întâmplate în timpul din urmă, ca: aceea de la Roșiorĭ, aceea de la Podul Turculuĭ, aceea de la Bacăŭ și aceia de la Câmpina, care a costat maĭ multe vieți omenești, în plus un număr considerabil de schilozĭ—și față cu ordinul dat de ministerul de interne, prin care obligă pe serviciile technice să supravegheze în d'apropape toate instalațiunile technice, mi-am propus a arăta câte-va din cauzele principale, care pot provoca explozițile acestor cazane.

Este știut de toată lumea technică cum că: cazanele mașinelor cu vapori presintă în tot momentul un pericol pentru ceĭ carĭ le îngrijesc, cât și pentru ceĭ carĭ lucrează în jurul lor.

Sunt de condamnat aceĭ carĭ cunosc defectuositățile cazanelor și nu iaŭ din vreme măsurilor necesare pentru evitarea accidentelor.

Odată cu inventarea mașinelor cu vapori, fabricanții aŭ adoptat fel de fel de aparate de siguranță la cazanele acestor mașinĭ, dintre care cele maĭ principale sunt 5 și fără de care nicĭ un cazan nu poate fi pus în funcțiune.

Explozițile cazanelor fiind strâns legate de aceste aparate numite de siguranță, le voiŭ descri pe scurt pentru a putea vedea ce încredere trebue să avem în ele:

1) Primul aparat este manometrul, care are forma unuĭ ceasornic cu un ac arătător, care ac este pus în mișcare de un tub în formă de arc, închis în cutia din spatele cadranuluĭ. In acest tub-arc pătrunde presiunea din cazan și cum presiunea va fi maĭ mare saŭ maĭ mică, așa și tubul-arc se va întinde saŭ se va strânge, târând cu dânsul și acul, care la rândul săŭ arată prin numerile de pe cadran presiunea din cazan.

Manometrele care sunt brevetate, se construesc în fabricĭ cunoscute și se gradează în comparație cu aparate speciale, aplicându-li-se în acelaș timp și plumburĭ, spre a se putea constata dacă nu cum-va o mână criminală a umblat la mecanizmul lor.

Acest aparat se așează de obiceĭ d'asupra gurilor de foc, spre a fi întotdeauna sub ochiĭ focarului.

2)Supapa de siguranță cu greutățĭ este ca și cea dintâiŭ, numaĭ că capul liber al bareĭ, în loc să fie legat de cazan printr'o spirală, este legat de o greutate cunoscută; greutatea se poate deplasa pe bară, care este gradată (ca un cântar) în atmosfere, iarăș în comparație cu un aparat special. Această supapă este cea maĭ sigură dintre toate.

Supapele nu servesc de cât dacă le-am aranjat la un număr cunoscut de atmosfere și când presiunea se face maĭ mare, ele în mod automat lasă să iasă afară aburiĭ de prisos.

4) Nivelul de apă este un aparat format prin ajutorul a două robinete, care comunică cu cazanul pe pereții verticalĭ și sub ochiĭ focarului; aceste robinete, unul jos și altul sus, comunică între ele prin ajutorul unuĭ tub de sticlă.

Robinetul de jos se așează astfel ca să dea în tot-d'a-una apă, iar cel de sus vapori.

Lăsând ambele robinete deschise, apa se va urca în tubul de sticlă la acelaș nivel ca în cazan, pe tub saŭ pe pereții cazanuluĭ alături se însemnează cu o linie, punctul până unde trebue să fie apa în sticlă și în cazan.

5) Aparatele de alimentat cazanul cu apă: sunt în mare parte pompele de acelaș principiŭ ca cele cunoscute; apoĭ injectoarele etc., care toate se pot deranja în timpul lucruluĭ și deci este bine a fi și una și alta la un cazan.

După ce am cunoscut aparatele de siguranță, să vedem serviciile lor când cazanul este pus în funcțiune, și cum se poate evita o explozie cu ajutorul lor.

Cazanele, după fabricațiune, se încearcă la rece cu presa (pompa) hidraulică, ca să se poată ști ce presiune în atmosfere poate suporta. Apoĭ lăsându-se un coeficient de siguranță, comisia de verificărĭ le timbrează, imprimând pe timbru și numărul de atmosfere, libere pentru a fi utilisate în industrie (ceea ce nu prea am putut vedea pe la cazane), iar pe cadranul manometruluĭ se însemnează de obiceiŭ cu o linie roșie, numărul de atmosfere libere, cum și pe cele-l'alte aparate de siguranță.

Un cazan ast-fel completat cu toate aparatele de siguranță aranjate ca să dea semnalul la maximul de presiune, pentru a putea fi pus în funcțiune trebue maĭ întâiŭ umplut cu apă, până ce apa se ridică în tubul de sticlă de la nivelul de apă, în dreptul semnuluĭ notat la fabricațiune, după cum am văzut.

Este bine însă ca să fie în tot-d'auna apă ceva maĭ multă în cazan, de cât maĭ puțină, căcĭ se poate întâmpla ca la primul moment să avem nevoe de apă, și aparatele de alimentare a cazanuluĭ cu apă să nu poată funcționa, și în asemenea cazurĭ suntem de multe orĭ forțațĭ să stingem focul, până reparăm aparatele și să reîncepem operația de la cap.

Cel care întreține focul trebue să se uit cât maĭ des la manometru și la nivelul de apă și să se asigure de buna lor funcționare, căcĭ se poate întâmpla chiar la un casan nou, ca la un moment dat manometrul să arate falș, adică în loc de 6 atmosfere să arate numaĭ 4, și focarul să activeze focul ca să ridice presiunea, când în realitate poate este deja 6 atmosfere (cum a arătat manometrul de la cazanul morĭĭ din Bârlad, în loc de 6 atm., cu cât mergea mașinele, manometrul arăta numaĭ 2 atm.) Și aceasta poate proveni saŭ din impuritatea vaporilor, saŭ că manometrul a fost forțat și s'a deranjat tubul-arc producând un fel de îndoitură (numit în limbagiul mecanicilor îngenunchiat) și în urmă de și funcționează, însă arată falș, saŭ că tubul-arc răsuflă; un asemenea manometru trebue scos din serviciŭ.

Pentru aceasta trebue ca supapele să fie aranjate ast-fel ca, înainte de a ajunge presiunea la 6 atmosfere, să dea drumul vaporilor de prisos să iasă afară, căcĭ aceste aparate funcționează automat.

Se maĭ poate întâmpla, din cauza apeĭ rele întrebuințată la alimentarea cazanuluĭ, ca și la supape să se lipească ventilele de orificiŭ, și cu presiunea care a trecut peste 6 atmosfere supapele să nu dea nicĭ un semnal, iar focarul să activeze focul. In cazul acesta dacă cazanul este puțin uzat, catastrofa este inevitabilă.

Salvarea nu constă de cât în iscusința mecaniculuĭ saŭ a focarului, care după auz își poate da seama de sgomotul deosebit ce-l face apa și vaporiĭ în cazan, un sgomot cu totul altul ca cel făcut sub presiunea obișnuită. Unde maĭ pui, că motorul singur va porni maĭ repede, de și deschiderea admisiunii vaporilor în cilindru este cea maĭ obicinuită.

Mecanicul saŭ focarul să alerge repede la supape și cu câte-va lovituri ușoare sub barele de la supape, va deslipi ventilele de orificiĭ și vaporiĭ vor eși cu putere afară, apoĭ va înceta cu focul și va porni aparatele de alimentare cu apă a cazanuluĭ, regulând în urmă aparatele de siguranță și încercându-le cât maĭ des.

Afară de acestea maĭ sunt încrustațiunile care se formează în cazan, cu ocazia ferberi apiĭ la temperaturi înalte, și prin care ferbere toate materiile streine din apă, ca sărurĭ, etc. se depun pe pereții cazanuluĭ și se întărește formând un fel de coajă, sub denumirea de încrustațiuni, iar apa nu maĭ atinge pereții de metal aĭ cazanuluĭ, care pereți rămâind fără apă se ard, și arzându-se se crapă și coaja formată, prin care crăpături pătrunde apoĭ apa, și dând de pereții roșiĭ aĭ cazanuluĭ (știiĭ efectul ce-l face un fer roșit în foc și introdus în apă) instantaneŭ se formează noĭ vaporĭ în cazan, și se mărește presiunea. Aparatele de siguranță tocmaĭ din cauza apeĭ rele se poate întîmpla să nu funcționeze (ca la cazanul de la Câmpina) imediat și bine și explozia este inevitabilă.

Adevărații mecanicĭ cunosc toate acestea, și trebue cel puțin odată pe săptămână să curețe cazanul în interior de incrustațiuni, băgând oameni înăuntru să tae cu dalta după pereți incrustațiunile (piatra). Această operație este grea și nesigură, căcĭ nu se poate curăța bine în toate părțile interioare ale cazanuluĭ.

In comerț se găsesc o mulțime de produse chimice, fie în prafurĭ fie în lichide, pentru introdus în cazan o dată cu apa de alimentație, cu scopul de a opri formarea incrustațiunilor.

Un alt rĕŭ maĭ mare este întrebuințarea cazanelor vechĭ, care la vedere de și par foarte bune, însă în tot-d'a-una sunt nesigure. Un cazan care a servit 10—15 anĭ, și apoĭ iar a fost pus în funcțiune, nu maĭ poate suporta de cât cel mult treĭ pătrimĭ din presiunea notată pe timbru. Un asemenea cazan trebue în tot-d'a-una încercat la rece, spre a ne convinge de starea luĭ, știut fiind că toate metalele în uz ajung cu timpul la maturitate și iată cum:

Cazanele sunt construite din tablă de fer; prin modul de fabricațiune în tablelor (lamniare) moleculele sunt în stare fibroasă, și în timpul lucruluĭ din cauza trepanațiunilor, arsurilor, etc., acele molecule se transformă în stare grăunțoasă și decĭ nu maĭ este aderența de la început între molecule, și aceasta se poate vedea numaĭ în secția de ruptură a cazanuluĭ, etc. și de un ochiŭ bine deprins cu structura metalelor. De aceia veți putea vedea în ateliere de seamă, ca și la podurile metalice, piese bune la vedere, scoase din serviciŭ.

Apoĭ ce să maĭ zicem de cazanele diferitelor instalații de prin peovincie și a diferitelor locomobile, conduse de oameni carĭ habar n'aŭ de cele arătate maĭ sus? Am avut ocazia să întreb pe un pretins bun mecanic conducător de mașinĭ și să nu știe ce este un cal vapor, și ce va face în cazul când ar avea presiune mare în cazan, lipsă de apă și aparatele de alimentare stricate.

A răspuns pur și simplu că va da drumul vaporilor să iasă afară pe la supapa cu arc, și atâta tot. A uitat ce este maĭ principal: să stingă focul ca să nu arză cazanul, care a rămas fără apă, și decĭ supune tabla la îndoiturĭ și crăpăturĭ, care nu se pot cunoaște ușor, maĭ ales când sunt în interior.

Am maĭ avut ocazia să văd pe la treerat, locomobile conduse de câte un om oare-care, fără nicĭ o cunoștință de cât că: trebue să bage foc până ce acul de la manometru va veni la linia roșie, și să aibă apa în sticla de nivel iarăș până la semn; iar supapele de siguranță cea cu arc, strânsă de tot, și peste cea cu greutate maĭ aplicat un ciocan destul de considerabil.

Când am explicat gravitatea cazuluĭ, a remas ca o statue, așteptând par'că să audă groaznica detunătură a explozieĭ.

Sunt patronĭ carĭ caută ca mecanicĭ, numaĭ lucrătorĭ obicinuiți a lucra ferul, fără a cunoaște partea fizică a uneĭ mașinĭ cu vaporĭ, când este știut că e mare diferență între un lucrător mecanic, și un mecanic conducător de mașinĭ.

Cu ast-fel de oamenĭ nu se poate merge maĭ mult; și dacă în ultimul timp am avut de înregistrat numaĭ 4 cazurĭ groaznice de explozionĭ, se datorește norocului că încă n'am început a intra în perioada de maturitate a cazanelor cu vaporĭ, ținându-se compt cam de când aŭ început a se introduce la noĭ în țară mașinele.

Ar fi nemerit ca pe fie-care județ saŭ zonă să se înființeze un fel de inspectorate în legătură cu camerile de industrie și meserĭi, înzestrate cu toate aparatele necesare, încărcinate cu verificarea cazanelor etc. cu aprobarea libereĭ practice a mecanicilor conducătorĭ de mașine și a brevetelor liberate de corporații. Avem serviciul verificăreĭ de măsurĭ și greutățĭ, și al verificăreĭ aparatelor de siguranță la cazanele cu vaporĭ nu, deși acestea sunt cele maĭ periculoase.

M. I. Brănănescu,
Conductor de lucrări, Giurgiu.

SOCIETATEA de SALVARE

Din cele câte am scris până azĭ despre soc. de salvare, s'a văzut lămurit foloasele ce le va aduce publiculuĭ.

La noĭ, până acum, nu a existat nicĭ un mijloc pentru dat ajutoare imediate în cazurĭ de accidente. Spitalele sunt de un ajutor prea târziŭ dese orĭ. Acest neajuns a fost semnalat de presă și de multe persoane carĭ putuseră constata de câtă importanță e un ajutor venit la vreme. Ce e drept, asistența publică în ceea-ce privește consultațiile gratuite a crescut mereu, fără însă să numărăm rele foloase de pe urma lor.

In schimb, pentru nenorociții căzuți pe stradă, victimele unor accidente, nu numaĭ că nu s'a făcut nimic, dar am contribuit cu toțiĭ a le grăbi moartea, neavînd cu ce transporta la timp pe ceĭ răniți, iar pe unul ce s'a spînzurat orĭ s'a înecat l'am lăsat să moară așteptând sosirea procurorului, care odată cu constatarea morțeĭ victimeĭ, a putut constata și ignoranța noastră. Prejudecății ca cele ca publicul să nu se atingă de vr'un sinucis, care de cele maĭ multe orĭ se află într'o moarte aparentă, până la venirea procurorului ar trebui să dispară. E mult maĭ frumos și umanitar ca sosind procurorul să-i spunem că am inviat pe sinucis și să avem mulțumirea de a vedea transportarea luĭ la spital de cât la morgă.

D. dr. N. Minovicĭ, în calitatea sa de medic legist, va căuta prin cursurile ce se vor deschide de școala „Samariteană" a societățeĭ de salvare, să facă să dispară această lacună și anomalie din educația masseĭ poporuluĭ, și desigur că în urma acestor cursurĭ, când fie-care va avea o serie de cunoștințe practice, mult maĭ rare vor fi cazurile mortale de pe urma sinuciderilor.

* * *

După cum am maĭ spus, în Germania și aiurea, unde sunt numeroase și bine organizate societățile de salvare, ideea înființăreĭ lor a luat naștere în urma înmulțireĭ accidentelor în stabilimentele industriale. De aceea fondatorĭi unor asemenĭ societățĭ aŭ fost patronĭĭ și diferitele corporații ale meseriașilor, carĭ, după lege, sunt datorĭ să poarte de grijă lucrătorilor de sub a lor conducere.

La noĭ, dacă această inițiativă nu a pornit de la ceĭ carĭ aŭ datoria de a da ajutoare imediate muncitorilor, nu e maĭ puțin adevărat că eĭ recunoscând această lipsă, la auzul înființăreĭ uneĭ societăți de salvare s'aŭ grăbit să dea obolul lor. As-fel d. dr. N. Minovicĭ a primit din partea președinteluĭ societățeĭ „Umanitatea" a coaforilor, d. Spiridon M Gociu, o adresă prin care face cunoscut că societatea a votat în unanimitate suma de 500 leĭ ca ofrandă pentru sporirea fondului societățeĭ de salvare, și arată tot odată sentimente de admirație pentru inițiativa luată în scopul de a aduce reale servicĭi celor urmăriți de nenorocire.

Tot ast-fel președintele soc. „Fulgerul" a birjarilor din Capitală, d. G. Constantinescu, a trimis din partea societățeĭ suma de 100 leĭ împreună cu o frumoasă adresă, plină de cuvinte de laudă pentru inițiativa luată de dr. Minovicĭ.

Societatea maseurilor, de curând înființată, a donat 50 leĭ, înscriindu-se tot odată și toțĭ membrĭi societățeĭ ca membrĭ aĭ societățeĭ de salvare.

Pe de altă parte, mulțĭ din patronĭĭ diferitelor fabricĭ și stabilimentele industriale s'aŭ grăbit să adereze la înființarea acesteĭ societăți.

Acestea ne dovedesc cât de mult era simțită nevoia unuĭ ajutor grabnic în cazurĭ de nenorocirĭ, ce isbesc maĭ ales clasa muncitoare.

Evident că bine-facerile societățeĭ de salvare se vor putea prețui și maĭ mult când va fi pusă în serviciul mareluĭ public, când fie-cărua îĭ va fi dat să constate înlesnirea ce se va aduce victimelor, fie prin transportarea lor grabnică și nedureroasă, fie prin intervenția ajutoarelor medicale imediate.

După cum am maĭ spus, soc. va începe să funcționeze în curând. Materialul necesar e adunat și numaĭ rămâne de găsit de cât un local—în căutarea căruia se află societatea—corespunzător nevoilor eĭ.

P. Botzan.

UNSFAT PE ZI

***Mijloc de a face să fiarbă apa repede.** — Luăm o sticlă cu fund subțire, o umplem cu apă și o punem peste jeratec. Sticla nu se va sparge dacă n'o să fie astupată. De sigur că această procedare n'o întrebuințăm de cât când vrem să avem un pahar de ceaĭ, de grog, saŭ de cafea.*

„Universul" în provincie

(De la coresp. nostri particulari)

Sâmbătă, 3 Martie.

DOROHOIU.—Accident mortal.—Erĭ s'a întâmplat o nenorocire la fabrica de spirt din Svoriștea.

Pe când tinĕrul Mihaiŭ C. Muscala, lucrător la fabrică, se află într'o sală a fabriceĭ unde lucra, de o dată căzu podul de la al doilea rînd, producând un sgomot asurzitor.

Podul căzu peste Muscalu și după cât-va timp, dându-se la o parte dărămăturile, nefericitul a fost găsit fără suflare și oribil mutilat.

Biserică prădată. — Astănoapte necunoscuțĭ aŭ spart un geam, introducându-se în biserica „Sf. Nicolae" din localitate, str. Ștefan cel Mare.

După ce aŭ luat o cruce și alte lucrurĭ sfinte, profanatorĭi s'aŭ făcut nevăzuțĭ.

Moarte subită.—Din com. Săvenĭ vine vestea că evreul Mihal Zeida Swartz, care suferea de mult timp de o boală de inimă, a încetat din viață în chip subit. Parchetul a încuviințat înmormîntarea.

Teatrale.— Trupa Barbu Georgescu continuă cu succes în fi-care seară reprezentațiile pe scena teatruluĭ Losneanu.

FOCȘANI. — Epizootia de febră aftoasă bântuind cu furie câte-va județe din țară, a făcut ca serviciul nostru sanitar veterinar din județ și oraș să ia cele maĭ întinse măsurĭ de prevenire, maĭ ales că în Focșanĭ se ține și un însemnat obor săptămânal de vite.

Grație acestor măsurĭ, avem în tot județul cea maĭ perfectă stare sanitară a vitelor.

Epidemia de rugiolă, s'a declarat în Mărășești.

Furt de cal.—D-luĭ Apostolache Stavrache, mare proprietar din Tifești, i s'a furat erĭ noapte din grajd, doĭ caĭ buni de ham.

Incendiŭ. — S'a aprins de la o hoarnă și a ars acoperămîntul caseĭ luĭ Ion I. Stoica din com. Vulturu.

— Costache Rădulescu, măcelar, din str, Puțu Gherasim, ducându-se cu luminarea la grajd și fiind cam cu chef, a luat foc fînul, transmițându-se la grajd și dacă, la alarma dată, n'ar fi venit în grabă în ajutor comandantul sergenților Guță Iacob, cu maĭ mulțĭ sergenți de oraș, am fi avut de înregistrat un mare dezastru față de furtuna ce aveam și densitatea clădirilor din cartier.

Orele de cancelarie la prefectură s'aŭ fixat, până la noui dispoziții, de la 9—12 dimineața și de la 3—6 d. a.

Trimis la urmă. — Petre Ion, din Ciupercenĭ (Gorj), fost condamnat 5 anĭ pentru falsificare de monede, fiind găsit de către agentul Stelian Vasiliu vagabondând prin oraș fără acte în regulă, a fost trimis la urmă.

Prinderea unuĭ escroc. — Șeful siguranței, C. Florescu, a surprins astă-zĭ pe vestitul escroc Gh. Constantinescu, fost douĭ anĭ în pușcărie, în momentul când confecționa un fel de aliaj-plumb cu cositor, pentru fabricat banĭ. Arestat la poliție, numitul escroc a făcut senzaționalei destăinuirĭ, asupra cărora voiŭ reveni n curând.

R.-SĂRAT. — Societăți de bine facere.— Aflăm că pe lângă cele 5 societăți de bine facerĭ înființate prin comunele rurale și despre care vorbeam într'unul din numerile precedente, s'a maĭ înființat încă o asemenea societate în comuna Măcrina, cu un capital de 120 leĭ, cu hramul sf. Nicolae, iar banĭĭ s'aŭ depus la banca populară din acea comună.